

چهارشنبه 28 خرداد 1393-20 شعبان 1435-18 ژوئن 2014

مرگ «آغامحمدخان قاجار» اولین پادشاه خونخوار قاجاریه..

* 28 خرداد در گذر تاریخ

* مرگ «آغامحمدخان قاجار» اولین پادشاه خونخوار قاجاریه در گرجستان (1176 ش)
اشاره:

آغامحمدخان قاجار فرزند بزرگ محمدحسن خان قاجار قوانلو از اهالی استرآباد گرگان در مازندران بود. وی در کودکی پس از جنگی که بین قبیله‌اش با خان افشار روی داد مقطوع النسل گردید و پس از درگیری فراوان با اکرام کریم خان زند، به مدت شانزده سال زندگی خوشی داشت. آغامحمدخان به محض اطلاع از بیماری شدید وکیل الرعایا زند، از شیراز گریخت و برای تشکیل حکومت و کسب قدرت، وارد عرصه جنگ و مبارزه شد. وی نیرومندترین رقیب خود یعنی لطفعلی خان زند را به زحمت شکست داد و سرزمین‌های قلمرو ایران را که به علت ضعف حکومت مرکزی، توسط حاکمان محلی، اعلام استقلال کرده بودند به تصرف خود درآورد. وی در صدد ایجاد حکومت مرکزی مقتدر، از هیچ جنایتی فروگذار نکرد و حتی برادرانش را نیز به قتل رساند. آغامحمدخان قاجار در طول هفده سال، تمام مدعیان سیاسی خود را از میان برداشت و با قساوتی تمام، منظور خود را عملی ساخت. لشکرکشی‌های آغامحمدخان قاجار به مناطق گوناگون و قتل عام‌های کرمان، تفلیس و دیگر نقاط، اوج سفاکی و بی رحمی او را به نمایش گذاشت. آغامحمدخان پس از گذشت سال‌ها از کسب قدرت، در سال 1174 ش به طور رسمی در تهران تاجگذاری کرد و با اعلام تاسیس سلسله پادشاهی قاجار خود را پادشاه ایران نامید، ولی هنوز مدتی از سلطنت رسمی وی نگذشته بود که طی لشکرکشی جدیدی که به قفقاز و گرجستان داشت توسط دو تن از خدمتکارانش به قتل رسید و زندگی ننگین وی در 63 سالگی به پایان رسید. آغامحمدخان قاجار در طی سال‌های حکومت خود، قسمت اعظم خاک ایران را تحت انقیاد و اطاعت خود درآورد. وی مردی سنگدل، خشن و کینه‌توز بود و برای رسیدن به منظور خود از انجام هیچ جنایتی پرهیز نمی‌کرد.

* اولتیماتوم «محمدعلی شاه» به مجلس برای تبعید چند تن از رهبران مشروطه (1287 ش)

* رحلت فقیه برجسته و عالم مجاهد آیت الله «سید احمد خسروشاهی» (1356 ش)
اشاره:

آیت الله سید احمد حسینی خسروشاهی در سال 1291 ش (1330 ق) در تبریز به دنیا آمد. پس از آن که دروس مقدماتی علوم اسلامی را در زادگاه خود فراگرفت، در سال 1314 ش، پدرش به علت مخالفت با ماجرای کشف حجاب و دیگر اقدامات ضد دینی رضاخان پهلوی، به اتفاق عده‌ای از روحانیون مبارز تبریز، به سمنان و سپس به مشهد تبعید شد. سید احمد نیز به مشهد رفت و از محضر استادانی چون حضرات آیات: حاج آقا حسین قمی، میرزا ابوالحسن انگجی و میرزا محمد آیت‌الله زاده خراسانی استفاده کرد. سپس بعد از اقامتی دو ساله در تبریز، راهی قم شد و در درس شیخ عبدالکریم حائری یزدی و استادان دیگر حوزه حضور مستمر یافت و پس از سالیانی به مدارج عالی علم و کمال و فقاہت دست یافت و خود نیز سال‌ها به تدریس فقه و اصول و کلام و اخلاق پرداخت. آیت‌الله خسروشاهی سپس به دعوت پدر به تبریز مراجعت نمود و تا آخر عمر، رسالت خود را در آن جا ادامه داد. این فقیه بزرگوار در آغاز قیام امام خمینی(ره) در سال 1342 ش، از جمله علمای مبارزی بود که در تبریز به طرفداری از جنبش اسلامی امام پرداخت و در این راه، بارها توسط عمال پهلوی در تبریز، دستگیر، زندانی و تبعید شد. آیت‌الله سید احمد خسروشاهی سرانجام در 28 خرداد 1356 ش برابر با 30 جمادی الثانی 1397 ق در 65 سالگی دارفانی را وداع گفت و برحسب وصیت در صحن مطهر امام رضا(ع) دفن گردید. برخی از آثار علمی و قلمی ایشان بدین قرار است: رسالة فی المواعظ، حاشیه بر کتاب تبصره علامه حلی و حاشیه برعروة الوثقی و... .

* درگذشت حسن مشحون، موسیقی شناس و نویسنده (تولد 1285 شمسی)
اشاره:

حسن مشحون در سال 1285 متولد شد. ایشان پس از طی تحصیلات متوسطه، در سال 1313 از دانشسرای عالی موفق به اخذ

درجه لیسانس در رشته تاریخ و جغرافیا شد. وی پس از فعالیت های آموزشی در دبیرستانهای شهرهای همچون تهران و همدان و ... در سال 1331 به مدت یک سال از سوی دولت به آمریکا اعزام شد و پس از بازگشت به ترتیب در مقامهای ریاست اداره فرهنگ استان مازنداران، ریاست اداره محاکمات وزارت فرهنگ و مدیریت کل باستان شناسی کشور به خدمت اشتغال داشت. مرحوم حسن مشحون در سال 1359 چشم از جهان فرو بست. قابل ذکر است کتاب «تاریخ موسیقی ایران» تألیف مرحوم حسن مشحون، در دوره سیزدهم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان کتاب سال برگزیده شد. گروه: علوم انسانی رشته: تاریخ تحصیلات رسمی و حرفه ای: حسن مشحون تحصیلات متوسطه را در دبیرستان دارالفنون به پایان رساند. در سال 1313 از دانشسرای عالی موفق به اخذ درجه لیسانس در رشته تاریخ و جغرافیا شد. زمان و علت فوت: مرحوم حسن مشحون در سال 1359 چشم از جهان فرو بست. فعالیتهای آموزشی: حسن مشحون پس از چند سال فعالیت آموزشی در شیراز، همدان و مشهد مجدداً به تهران آمد و در دبیرستانهای البرز و دارالفنون به تدریس پرداخت. در سال 1331 به مدت یک سال از سوی دولت به آمریکا اعزام شد و پس از بازگشت به ترتیب در مقامهای ریاست اداره فرهنگ استان مازنداران، ریاست اداره محاکمات وزارت فرهنگ و مدیریت کل باستان شناسی کشور به خدمت اشتغال داشت. وی پس از بازنشستگی در سال 1347، حدود دو سال در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران به تدریس تاریخ موسیقی پرداخت. جوایز و نشانها: کتاب «تاریخ موسیقی ایران» تألیف مرحوم حسن مشحون، در دوره سیزدهم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان کتاب سال برگزیده شد. چگونگی عرضه آثار: کتاب تاریخ موسیقی ایران حاصل 40 سال تلاش حسن مشحون بوده است که پس از فوت ایشان و گذشت 20 سال، به اهتمام خانم دکتر کریمی (امیری فیروزکوهی) انتشار یافت. آثار: 1 تاریخ موسیقی ایران ویژگی اثر: تألیف، این کتاب در دوره سیزدهم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی و برگزیده شده است. آشنایی با کتاب: «تاریخ موسیقی ایران»: تاریخ موسیقی ایران (دو جلد)؛ حسن مشحون؛ تهران: نشر سیمرغ، با همکاری نشر فاخته، 1373. هنر یکی از عوامل مهم ابراز احساسات و بیان زیبایی است که بشر با الهام از طبیعت به آن دست یافت و از زمانی که توانست انفعالات درونی خود را به وسیله صدا نمایش دهد، و وزن را از صداهای منظم و مختلف طبیعت به دست آورد، موسیقی را به وجود آورد. در ایران که مهد هنرش نامیده اند، موسیقی نیز ریشه ای دیرینه دارد و غرض از نگارش این کتاب، بیان سرگذشت موسیقی ایران در طول تاریخ و شمه ای از چگونگی آن، نیز شرح تحول، تغییرات، عوامل و حوادثی است که در دورانهای گوناگون در ترقی و تنزل و رکود این فن مؤثر افتاده است. همچنین ذکر نام و شرح احوال و آثار بزرگانی که با آشنایی عملی و نظری نسبت به موسیقی، با نوآوریها و تصرفات خود در توسعه و تکمیل آن کوشیده اند از دیگر مواردی است که مؤلف کتاب استفاده از مدارک موجود در ارائه آن کوشیده است. مرحوم حسن مشحون چندین سال از عمر خود را صرف تألیف این کتاب کرد که اجل مهلت نداد تا انجام آن را ببیند. پس از مرگ او، کتاب نشیب و فرازهای بسیاری را پیمود تا بالاخره به اهتمام خانم امیری فیروزکوهی به چاپ رسید

* ثبت مسجد جامع اردبیل
از دوران سلجوقی و ایلخانی
در فهرست آثار ملی ایران
اشاره:

مسجد جامع اردبیل از مهمترین و قدیمی ترین مساجد اسلامی ایران و آذربایجان به شمار می رود. دوره ساخت مسجد مربوط به سلجوقیان می باشد. در بدنه مناره مسجد فرمان اوزون حسن آق قویونلو و کتیبه ای که تاریخ ۸۷۸ هجری را دارد و ابعاد آن ۹/۸۰ × ۱۲/۵۰ متر می باشد. سازه اصلی مسجد از نوع آجر می باشد.

* درگذشت فهیمه رحیمی، نویسنده و رمان نویس
معاصر (1392ش)
اشاره:

این نویسنده ایرانی تجربه کار در زمینه خبرنگاری ورزشی و ادبیات کودکان را نیز دارد. نخستین فعالیت ادبی جدی فهیمه رحیمی نوشتن قطعه ای ادبی با عنوان «دلم برای پروانه می سوزد» در 9 سالگی بود و اولین کتاب خود را با عنوان «بازگشت به خوشبختی» در سال 1369 منتشر کرد. وی 23 عنوان رمان نوشته و منتشر کرده است که بسیاری از آنها بارها تجدید چاپ شده اند. البته فعالیت او در راستای ادبیات کودکان هم بود اما رحیمی 23 اثر برای کودکان نوشت اما برای چاپ آنها اقدام نکرد. فهیمه رحیمی در 17 سالگی ازدواج کرده که حاصل آن، یک پسر و یک دختر است. اتوبوس، عشق و خرافات، کوچه باغ یادها، برجی در مه، خلوت شبهای تنهایی، روزهای سرد برفی، خیال تو، عالیه، رز کبود، شیدایی، بانوی جنگل، حرم دل، آریانا، پنجره، بازگشت به خوشبختی، تاوان عشق، پاییز را فراموش کن، ماندانا، زخم خوردگان تقدیر، هنگامه، ابلیس کوچک، اشک ستاره و... از جمله آثار فهیمه رحیمی هستند. ایشان صبح روز 28 خرداد 1391 در بیمارستان مهر تهران در سن 61 سالگی درگذشت.

* 20 شعبان در گذر تاریخ

* درگذشت «ابن ندیم بغدادی» مؤرخ و کتاب شناس مسلمان (385 ق)

اشاره:

از زندگانی ابوالفرج محمدبن اسحاق بغدادی معروف به ابن ندیم، اطلاعات چندانی در دست نیست. او همانند پدرش شغل وراقی داشت و کارش نسخه نویسی از کتب و فروش آنها بود. آشنایی او با کتاب‌های گوناگون، انگیزه‌ای برای نوشتن کتاب «الفهرست» را در او ایجاد کرد. ابن ندیم در کتابش همه‌ی علوم رایج عصر خود را که موجب شکوفایی تمدن اسلامی گردیده معرفی کرده و سپس به شرح زندگانی دانشمندان مشهور در آن علوم پرداخته است. ابن ندیم در این کتاب همچنین اخبار کتاب و رسالاتی را که دانشمندان درباره‌ی این علوم نگاشته‌اند برشمرده و شرح حال کاملی درباره‌ی نویسندگان آنها، آورده است. این مجموعه شامل شرح حال همه‌ی عالمان، فقیهان، ادیبان و دیگر دانشمندان اسلامی از گذشته تا روزگار ابن ندیم می‌باشد. او همچنین از تحقیق درباره‌ی ادیان و مذاهب معروف زمان خود نیز غافل نبود و در این زمینه هم، مطالبی گردآوری کرده است.

* ولادت آیت‌الله شیخ «محمد رضا نجفی اصفهانی» معروف به «مسجد شاهی»

(1287 ق)

اشاره:

شیخ محمد رضا نجفی مشهور به حاج آقا رضا مسجدشاهی و صاحب وقایه، در شهر مقدس نجف به دنیا آمد. پس از رسیدن به مقام عالی علم و اجتهاد و تبحر در فنون شعر و ادب و کسب اجازه‌های روایی و اجتهاد به اصفهان مهاجرت کرد و به ترویج دین و تدریس و اقامه‌ی جماعت و ارشاد پرداخت و تدریس را حتی در دوره‌ی اختناق رضاخانی، دور از چشم ماموران، در خانه‌اش ادامه داد. در سال 1344 قمری بنا به دعوت آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری جهت تقویت حوزه‌ی علمیه‌ی قم و تدریس در آن حوزه، به قم عزیمت کرد و شاگردان بزرگی تربیت نمود. از این عالم بزرگ 34 کتاب و رساله در فقه و اصول بر جای مانده است.

* وفات واعظ شهیر

«سید محمد شیرازی» معروف

به «سلطان الواعظین» (1391 ق)

اشاره:

آیت‌الله سید محمد شیرازی معروف به سلطان الواعظین فرزند حاج سیدعلی اکبر اشرف الواعظین در ذیقعه‌ی سال 1314 ق در تهران متولد گردید. وی پس از فراگیری تحصیلات متوسطه، در خدمت پدر به کرمانشاه رفت و از طریق وعظ و خطابه، به نشر حقایق اسلام و مکتب جعفری پرداخت. سلطان الواعظین برای تکمیل علم و کمال خویش، مسافرت‌های بسیاری به سرزمین‌های اسلامی عراق، سوریه، فلسطین، اردن، مصر و هندوستان داشته و با طوایف بسیاری از یهود، مسیحیت، اهل سنت و برهمنیان و... مناظره داشته است. مناظره‌ی معروف سلطان الواعظین شیرازی با دو عالم بزرگ اهل سنت در پیشاور پاکستان به مدت ده شب و هر شب متجاوز از هشت ساعت، توجه‌ی همگان را به خود معطوف داشت. از آثار گرانبهای این عالم و اندیشمند مسلمان می‌توان به کتب شب‌های پیشاور، صد مقاله‌ی سلطانی و گروه رستگاران اشاره کرد. سلطان الواعظین در شعبان سال 1391 ق برابر با مهر 1350 ش در 77 سالگی در تهران وفات یافت و پس از تشییع با شکوه، در مقبره‌ی ابوحسین در شهر قم به خاک سپرده شد.

* وفات عالم جلیل، ملا محمد کاشی (1333 ق)

اشاره:

آخوند ملا محمد کاشانی (کاشی) فقیه حکیم، عارف شیعه و مدرس بزرگ فلسفه صدرالمتألهین. اوایل در کاشان زندگی می‌کرد و بعد در اصفهان ساکن مدرسه صدر شد. تحصیلات علوم خود را در معقول و منقول، به حد کمال رساند، آنقدر که مانندش در آن زمان بی نظیر بود، در سال 1286 هـ ق، در مدرسه صدر اصفهان، علاوه بر فقه، اصول و حکمت، در ادبیات عربی و فارسی و ریاضیات تبحر داشت و مدرس آنجا شد. ملا محمد، معاصر حکیم بزرگ «جهانگیرخان قشقائی» بود. جاذبه درس او که فلسفه را با عرفان آمیخته بود و انس با جهانگیرخان، علاقمندان به فلسفه، به ویژه فلسفه صدرایی را از شهرهای دور و نزدیک و حتی از کشورهای دیگر به اصفهان کشاند و در محضر درس او، شاگردان بسیاری حکمت آموختند و به کمال رسیدند. این فقیه بزرگوار و عارف حکیم، روز شنبه 20 شعبان سال 1333 هـ ق در اصفهان در سن 90 سالگی از دنیا رحلت کرد. وصیت کرده بود که مرا در بیابانی به خاک بسپارید که فقرا را دفن می‌کنند. او را در گورستان تخت فولاد اصفهان به خاک سپردند و آن خاک پاک، به برکت او در مدت چند سال تکیه ای آباد شد.

* رحلت فقیه جلیل

آیت‌الله «سید احمد روضاتی»

عالم تهرانی (1380 ش)

اشاره:

حاج میر سید احمد روضاتی اصفهانی بن مرحوم حجة الاسلام و المسلمین حاج سید محمد باقر بن مرحوم علامه فقیه آیت الله آقا میرزا جلال الدین روضاتی ابن مرحوم علامه کبیر شهیر آیت الله اقا سید محمد مسیح بن مرحوم علامه مشهور در آفاق آیت الله العظمی آقا سید محمد باقر خونساری صاحب کتاب معروف (روضات الجنات) از علماء معاصر تهران است. وی در هفتم ماه رجب سال 1347 ق در اصفهان بدنیا آمده و پس از تحصیلات علوم جدید بتحصیل علوم دینی پرداخته و مقدمات و سطوح عالی را در اصفهان خوانده آنگاه به قم آمده و کفایه را از محضر آیت الله العظمی مرعشی نجفی مد ظله و آیت الله حاج شیخ مرتضی حایری فراگرفته و بدرس خارج مرحومین آیتین خونساری و حجت شرکت نموده و در خلال آن شرح تجرید و شرح شوارق لاهیجی را از حضرت آیت الله العظمی حاج احمد خونساری مد ظله استفاده نموده و از محضر و درس فقه و مقداری اصول آیت الله العظمی بروجردی اعلی الله مقامه بهره مند گردیده و تقریرات دروس ایشان را برشته تحریر درآورده خصوصاً مسئله لباس مشکوک را بصورت رساله جداگانه‌ای بنام (السبیل المسلوک فی اللباس المشکوک) نوشته و پس از ده سال اقامت در قم باصفهان مراجعت و بتدریس معالم و شرح لمعه در مدرسه صدر و اقامه جماعت در مساجد اجداد خود مانند (مسجد البادران هنگام ظهر و مسجد خیابان هنگام شب و مسجد شیخ بهائی هنگام صبح) و بیان درس تفسیر قرآن کریم برای مؤمنین اشتغال داشته سپس بر حسب تصادف به تهران آمده و جمعی از مومنین و نماز گزاران (مسجد الرحمن) واقع در شمال تهران از معظم له برای اقامه جماعت در آن مسجد تقاضا نموده و ایشان هم اجابت و تا این تاریخ بانجام وظیفه اشتغال دارد.

* 18 ژوئن در گذر تاریخ

* روز عشاء ربانی یکی

از مراسم مسیحیان

اشاره:

«عشاء ربانی» موضوعی است که تمام مسیحیان عالم بدون استثناء به آن اعتقاد دارند و به آن عمل میکنند. اما این موضوع با عبارات مختلفی ممکن است به کار رود. مسیحیان معتقدند که «یهودای اسخر یوطی» که یکی از حواریون عیسی مسیح بوده است سرانجام جای آن حضرت را به یهودیان اطلاع داد و یهودیان هم عیسی مسیح را گرفتند و بر سر دار کردند و بعد او را به خاک سپردند و سپس بعد از دو شب و یک روز عیسی مسیح به آسمان رفت. مسیحیان معتقدند شب آخری که عیسی مسیح در میان حواریون بود به آنان نان فطیر و شراب خورانید و عنوان کرد که این نان همان تکه های بدن من هست و آن شراب را هم عیسی مسیح به عنوان خون خود به آنها داد تا بنوشند. این ستنی است که مسیحیان معتقدند عیسی مسیح آن را دستور داده است و تا به امروز این ستن برقرار است و تمام مسیحیان عالم حداقل هر سال یکبار آن را انجام میدهند. کاتولیکها هفته ای یکبار، پروتستانها و ارتودوکسها هم هر ماه یکبار این ستن را انجام میدهند.

* پایان زندگی سیاسی «ناپلئون» به دنبال شکست در جنگ تاریخی «واترلو» (1815م)

* اعلام جمهوری در کشور

مصر (1953م)

* امضای معاهده «سالت - 2» بین رهبران امریکا

و شوروی سابق (1979م)

* مرگ «ماکسیم گورکی»

ادیب بزرگ و نویسنده

شهیر روسیه (1936م)

* استعفای «نجم الدین اربکان» نخست وزیر اسلام گرای

ترکیه (1997م)

* درگذشت «روالد آموندسن» دریانورد نروژی و کاشف قطب جنوب (1928م)